

OP KEHITTYVÄT MARKKINAT VALUUTTAKORKO 25/2017

LAINAKOHTAISET EHDOT

Nämä Lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä OP Yrityspankki Oyj:n 26.5.2017 päivätyn ja julkaistun sekä 2.8.2017 ja 21.9.2017 täydennetyn joukkovelkakirjaohjelman ohjelmaesitteen ("Ohjelmaesite") ja siinä olevien Yleisten lainaehdojen kanssa tämän Lainan ehdot. Ohjelman Yleisiä lainaehdoja sovelletaan, mikäli Lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty. Lainakohtaiset ehdot on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja niitä tulee lukea yhdessä Ohjelmaesitteen ja sen mahdollisten täydennysten kanssa.

Ohjelmaesite ja sen täydennykset julkaistaan OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat. Ohjelmaesite sekä Ohjelman alla liikkeeseen laskettavien yksittäisten Lainojen Lainakohtaiset ehdot ja niihin liittyvät muut asiakirjat ovat maksutta saatavissa merkintäpaikoissa kunkin konttorin aukioloaikana sekä OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

Saadakseen täydelliset tiedot Liikkeeseenlaskijasta ja tarjouksesta sijoittajan on tutustuttava sekä Ohjelmaesitteeseen ja sen mahdollisiin täydennyksiin että näihin Lainakohtaisiin ehtoihin. Tätä Lainaa koskeva tiivistelmä on liitetty näihin Lainakohtaisiin ehtoihin.

Lainakohtaisissa ehdoissa on merkitty termillä "alustava" ne kohdat, jotka vahvistetaan viimeistään liikkeeseenlaskupäivänä.

OP Yrityspankki Oyj laskee liikkeeseen rajatulle joukolle sijoittajia merkittäväksi tarkoitetun private placement -tyyppisen joukkovelkakirjalainan.

SIJOITTAJA VOI MENETTÄÄ SIJOITTAMANSA PÄÄOMAN OSITTAIN TAI KOKONAAN.

OSA I – YLEISET EHDOT

1. Lainan nimi:	OP Kehittyvät Markkinat Valuuttakorko 25/2017
2. Liikkeeseenlaskija:	OP Yrityspankki Oyj
3. Lainan pääjärjestäjä:	OP Yrityspankki Oyj
4. Maksuasiamies:	OP Yrityspankki Oyj
5. Laskenta-asiamies:	OP Yrityspankki Oyj
6. Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Valuuttakori, jossa seuraavat Valuuttaparit:

Valuuttapari	Bloomberg Ticker
EURINR, jossa INR on Intian rupia	EURINR Curncy
EURMXN, jossa MXN on Meksikon peso	EURMXN Curncy
EURZAR, jossa ZAR on Etelä-Afrikan randi	EURZAR Curncy

7. Valuutta:	Euro
8. Lainan nimellisarvo:	Enintään 40.000.000 euroa (alustava)
9. Velkakirjojen muoto:	Arvo-osuusmuotoinen
10. Velkakirjojen määrä:	40.000 (alustava)
11. Velkakirjojen nimellisarvo ja minimimerkintä:	Nimellisarvo 1.000 euroa Minimimerkintä 5.000 euroa
12. Merkintäaika:	30.10.2017 – 24.11.2017 klo 14.00 asti
13. Liikkeeseenlaskupäivä:	29.11.2017
14. Laina-aika:	29.11.2017 – 23.11.2022
15. Takaisinmaksupäivä:	23.11.2022 Mikäli Takaisinmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy Takaisinmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajan kohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
16. Takaisinmaksettava määrä:	Nimellisarvo x Palautuskerroin
Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Kohdassa 6. ilmoitettu Valuuttakori
Nimellisarvo:	Enintään 40.000.000 euroa (alustava)
Palautuskerroin:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Sääntö5:</u> Jos Tuotto on suurempi [tai yhtäsuuri] kuin Barrier: $1 - (\text{Tuotto} - \text{Tuottoraja}) \times \text{Kerroin}$, kuitenkin vähintään Vähimmäispalautuskertoimen suuruinen. Vähimmäispalautuskerroin on Liikkeeseenlaskijan ilmoittama kiinteä arvo. Jos Tuotto on pienempi [tai yhtäsuuri] kuin Barrier, Palautuskerroin on 1. <u>Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Sääntö5:</u> Jos Tuotto on suurempi kuin 40 %: $1 - (\text{Tuotto} - 0 \%)$, kuitenkin vähintään Vähimmäispalautuskertoimen suuruinen.

Vähimmäispalautuskerroin on Liikkeeseenlaskijan ilmoittama kiinteä arvo.

Jos Tuotto on pienempi tai yhtäsuuri kuin 40 %, Palautuskerroin on 1.

Paino Sääntö 2:n laskentaa varten:	Ei sovelleta
Irtautumispiste:	Ei sovelleta
Kiinnityspiste:	Ei sovelleta
Palautusosuus:	Ei sovelleta
Valuuttakurssikerroin:	Ei sovelleta
FX Loppuarvo:	Ei sovelleta
FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
FX Alkuarvo:	Ei sovelleta
FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta

Tuotto: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Laskentakaava2:

$$\sum_{i=1}^N \text{Paino}_i \times \left(\frac{\text{Loppuarvo}_i}{\text{Alkuarvo}_i} - 1 \right)$$

Selitys: Tuotto määräytyy korikomponenttikohtaisten suhteellisten arvonmuutosten painotettuna summana. Suhteellisessa arvonmuutoksessa Korikomponentin Loppuarvoa verrataan Alkuarvoon.

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Laskentakaava2:

$$\sum_{i=1}^3 \text{Paino}_i \times \left(\frac{\text{Loppuarvo}_i}{\text{Alkuarvo}_i} - 1 \right)$$

Selitys: Tuotto määräytyy korikomponenttikohtaisten suhteellisten arvonmuutosten painotettuna summana. Suhteellisessa arvonmuutoksessa Korikomponentin Loppuarvoa verrataan Alkuarvoon.

Paino Sääntö 4:n laskentaa varten: Ei sovelleta

Paino Sääntö 5:n laskentaa varten

i	Valuuttapari _(i)	Paino _i
---	-----------------------------	--------------------

1	EURINR	1/3
2	EURMXN	1/3
3	EURZAR	1/3

Loppuarvo:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Loppuarvo2:

Loppuarvon [määräytymispäivän/määräytymispäivien] virallinen päätösarvo

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvo2:

Loppuarvon määräytymispäivän virallinen päätösarvo

Loppuarvon määräytymispäivä(t):

Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Loppuarvon Määräytymispäivä:

Arvostuspäivä(t)

Arvostuspäivä(t):

10.11.2022

Havaintopäivä(t):

Ei sovelleta

Päättymispäivä:

Ei sovelleta

Tarkastelupäivä(t):

Ei sovelleta

Keskiarvostuspäivä(t):

Ei sovelleta

Alkuarvo:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Alkuarvo1:

Liikkeeseenlaskijan määrittämä arvo

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvo1:

Liikkeeseenlaskijan määrittämä arvo, joka perustuu Kohde-etuuden arvoon Liikkeeseenlaskijan valitsemana päivänä välillä merkintäajan ensimmäinen päivä ja Liikkeeseenlaskupäivä (molemmat päivät mukaan lukien).

Alkuarvon määräytymispäivä(t):

Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Alkuarvon Määräytymispäivä:

Ei sovelleta

Arvostuspäivä(t):

Ei sovelleta

Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Lähtöpäivä:	Ei sovelleta
Tarkastelupäivä(t):	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Barrier:	40 %
Tuottoraja:	0 %
Kerroin:	Ei sovelleta
Vähimmäispalautuskerroin:	0
Viitekorko:	Ei sovelleta
Viitekoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Toteutuskorko:	Ei sovelleta
Enimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
17. Takaisinmaksutapa:	Yhdessä erässä Takaisinmaksupäivänä
18. Lainaan soveltuvat Tuottokomponentit:	Kiinteä korko
Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Ei sovelleta
19. Koron määräytymisperuste:	
Korkosidonnainen Laina:	
Korkojakso(t):	Korkojaksot ovat vuosittain 23.11. – 23.11. Korko lasketaan kullekin Korkojaksolle mukaan lukien Korkojakson ensimmäinen päivä ja pois lukien Korkojakson viimeinen päivä. Ensimmäinen Korkojakso alkaa Liik- keeseenlaskupäivästä ja päättyy 23.11.2018. Kukin seu- raava Korkojakso alkaa edellisen Korkojakson päättymis- päivästä ja päättyy sitä seuraavan Korkojakson Päättymis- päivään.
Korkojakson Päättymispäivä(t):	Korkojakson Päättymispäivät ovat vuosittain 23.11. alkaen 23.11.2018 ja päättyen 23.11.2022.
Korkojaksokohtainen Korkotuotto:	<u>Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 3 mukaisessa muo- dossa valittu Korkotuotto1:</u>

$$\text{Korkotuotto}_t = \text{Laskennallinen Pääoma}_t \times \text{Nimelliskorko}_t [\times \text{Koronlaskuperuste}_t]$$

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Korkotuotto1:

$$\text{Korkotuotto}_t = \text{Laskennallinen Pääoma}_t \times \text{Nimelliskorko}_t$$

Laskennallinen pääoma _t :	Enintään 40.000.000 euroa (alustava)
Nimelliskorko _t :	Kiinteä korko
Kiinteä korko:	7,0 % (vähintään 5,0 %) (alustava)
Vaihtuva korko:	Ei sovelleta
Muut korkorakenteet:	Ei sovelleta
Taulukko:	Liitteen 3 mukaista Taulukkoa ei sovelleta
Nimelliskoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Viitekorko:	Ei sovelleta
Viitekoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Marginaali:	Ei sovelleta
Annuiteettitekijä:	Ei sovelleta
Koronlaskuperuste:	Ei sovelleta
Luottoriskisidonnainen Laina:	Ei sovelleta
20. Hyvityksen määräytymisperuste:	Ei sovelleta
21. Koronmaksupäivä(t):	23.11.2018, 23.11.2019, 23.11.2020, 23.11.2021 ja 23.11.2022 Mikäli Koronmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy kyseinen Koronmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajankohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
22. Pankkipäivä:	Helsinki, TARGET
23. Pankkipäiväoletta:	Seuraava

24. Lainan etuoikeusasema:	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan 4.5 mukainen Joukkovelkakirjalaina
25. Liikkeeseenlaskijan oikeus ennenaikaiseen takaisinmaksuun:	Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.11
26. Arvo-osuuden omistajan oikeus vaatia ennen- aikaista takaisinmaksua:	Ei
27. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen perusteella ("Suojausinstrumenttiin kohdistunut lainmuutos")	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.12 soveltuu
28. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvien kulujen kasvun perusteella ("Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuva kulujen kasvu")	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.13 soveltuu
29. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennenaikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella ("Suojausinstrumentissa tapahtunut häiriö"):	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.14 soveltuu
30. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan takaisinostoon:	Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.18
31. Ehto Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamiselle:	OP Yrityspankilla on oikeus peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku, mikäli merkintöjen määrä jää alle 3.000.000 euron. OP Yrityspankilla on oikeus peruuttaa Lainan liikkeeseenlaskun, mikäli Kiinteä korko jää alle 5,0 %. OP Yrityspankki pidättää itsellään oikeuden peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku kokonaan tai osittain viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä, mikäli OP Yrityspankin mielestä kansallisissa tai kansainvälisissä taloudellisissa tai poliittisissa olosuhteissa taikka muissa Lainan liikkeeseenlaskuun oleellisesti vaikuttavissa olosuhteissa on tapahtunut sellainen muutos, joka voisi haitata tai vaikeuttaa Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamista.
32. Lainehtojen lopullinen vahvistaminen:	Sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.20
33. Tiedot Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja volatilitetista:	Tiedot Takaisinmaksettavan määrän perusteena olevan Kohde-etuuden arvonkehityksestä saa internet-osoitteesta www.op.fi/joukkolainat .

OSA II – ERITYISET EHDOT

Korkosidonnaiset Lainat

1. Erityinen ennenaikainen takaisinmaksu:	Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.10.1 ei sovelleta
2. Viitekorkoa koskevien tietojen saatavuus ja erityisehdot:	Ei sovelleta

Valuuttakurssisidonnaiset Lainat

1. Arvostuspäivän siirtyminen Ennakomattoman vapaapäivän perusteella:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 10 (<i>Erityiset ehdot – Valuuttakurssisidonnaiset Lainat</i>) kohtaa 3 ei sovelleta
2. Valuuttakurssihäiriö:	Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 10 (<i>Erityiset ehdot – Valuuttakurssisidonnaiset Lainat</i>) kohta 4 soveltuu
3. Kohde-etuutta koskevien tietojen saatavuus ja erityisehdot:	www.ecb.europa.eu
4. Lisenssisopimuksen mukainen käyttöoikeus:	Ei sovelleta

OSA III – MUUT EHDOT

Tiedot liikkeeseenlaskusta

1. Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla Laina lasketaan liikkeeseen:	OP Yrityspankin hallituksen 22.12.2016 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 23.10.2017.
2. Liikkeeseenlaskuun osallistuvien intressit ja eturistiriidat:	Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.

Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa OP Yrityspankki toimii hyvän tavan mukaisesti. |
3. Liikkeeseenlaskun luonne:	Yksittäinen laina
4. Merkintäpaikat:	OP Yrityspankki Oyj
5. Merkintäoikeudet:	Ei sovellu
6. Merkintä-/säilytyspalkkio:	Ei merkintäpalkkiota

	Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. Säilytyspalkkion suuruus riippuu sijoittajan käyttämän Arvo-osuustiliä hallinnoivan tahon säilytyspalveluehdoista.
7. Arvo-osuuksien kirjaaminen:	Arvo-osuudet kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille viimeistään viidentenä (5.) Liikkeeseenlaskupäivän jälkeisenä Pankkipäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja –tileistä annettujen lakien ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen ja näiden sääntöjen perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti.
8. Emissiokurssi:	Vaihtuva, noin 100. Enintään 110.
9. Merkinnän maksu:	Merkintä on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä merkinnän yhteydessä ilmoitettavalla tavalla
10. Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio:	Lainalle maksettava lopullinen efektiivinen vuotuinen tuotto sekä Lainan kassavirtojen painotettu keskimääräinen takaisinmaksuaika eli Macaulayn duraatio riippuu Takaisinmaksettavasta määrästä, joten niitä ei ole mahdollista laskea etukäteen.
11. Merkintäsitoumukset:	Ei
12. Kiintiöt tarjouksen toteuttamisessa kahden tai useamman valtion alueella	Ei sovellu
13. Arvio Liikkeeseenlaskijalle kertyvän pääoman määrästä:	Liikkeeseenlaskijalle kertyy arviolta 100 % merkitystä nimellisarvosta liikkeeseenlaskuun liittyvien palkkioiden ja kulujen jälkeen.
14. Strukturointikustannus ja pääoman suunniteltu käyttötapa:	Strukturointikustannus on enintään 5,0 prosenttia, joka vastaa noin 0,98 prosentin vuotuista kustannusta, mikäli sijoitus pidetään eräpäivään asti, eikä Lainassa ole tapahtunut ennenaikaista takaisinmaksua. Strukturointikustannuksen suuruus perustuu lisäksi sille oletukselle, että Lainan emissiokurssi on 99,55. Kustannus sisältyy merkintähintaan, eli sitä ei vähennetä eräpäivänä maksettavasta tuotosta taikka eräpäivänä palautettavasta Takaisinmaksettavasta määrästä. Strukturointikustannus määritellään lainakohtaisesti ja se perustuu Lainan sisältämien korko- ja johdannaissijoitusten arvoille arvostuspäivänä 23.10.2017. Strukturointikustannus perustuu Lainan alustaviin ehtoihin. Strukturointikustannus sisältää kaikki liikkeeseenlaskijalle Lainasta aiheutuvat kulut, kuten liikkeeseenlasku-, lisenssi-, materiaali ja markkinointi-, selvitys- ja säilytyskustannukset. Liikkeeseenlaskija ei peri Lainasta erillistä merkintäpalkkiota.
	Laina on osa Liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.
15. Arvo-osuusjärjestelmä ja rekisterinpitäjä:	Euroclear Finland Oy:n OM-järjestelmä
16. Lainan ISIN-koodi:	FI4000292024
17. Pörssilistaus ja arvio sen alkamisesta:	Ei listata

18. Jälkimarkkinat:	OP Yrityspankissa otetaan vastaan Lainaa koskevia osto- ja myyntitarjouksia.
18. Suostumus arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei
19. Tarjousaika arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei sovelleta
20. Suostumukselle asetetut ehdot:	Ei sovelleta
21. Rahoituksenvälittäjä(t):	Ei sovelleta
22. Ilmoitukset:	Lainaa koskevat ilmoitukset ja kutsut saatetaan Arvo-osuuden omistajien tietoon internet-osoitteessa www.op.fi/joukkolainat

Helsingissä, 26. päivänä lokakuuta 2017

OP YRITYSPANKKI OYJ

LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN LIITE – LIIKKEESEENLASKUN TIIVISTELMÄ

Jakso A – Johdanto ja varoitukset		
A.1.	Varoitus	Tämä tiivistelmä on Ohjelmaesitteen johdanto. Sijoittajan tulee perustaa sijoituspäätöksensä Ohjelmaesitteeseen kokonaisuutena. Jos Ohjelmaesitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne pannaan vireille Suomen ulkopuolella, kantaja voi Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Ohjelmaesitteen käännöskustannuksista.¹ Ohjelmaesitteestä vastuulliset henkilöt voidaan asettaa siviilioikeudelliseen vastuuseen tiivistelmästä vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen Ohjelmaesitteen muihin osiin nähden, tai jos siinä ei anneta yhdessä Ohjelmaesitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista tämän Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettaviin arvopapereihin.
A.2.	Suostumus	Ei sovellu

Jakso B – Liikkeeseenlaskija		
B.1.	Toiminimi	Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki Oyj:n toiminimi otettiin käyttöön 4.4.2016 alkaen (aiemmin Pohjola Pankki Oyj). Liikkeeseenlaskija on OP Yrityspankki Oyj (jäljempänä "Pankki", "OP Yrityspankki", "Laskenta-asiamies" tai "Liikkeeseenlaskija") OP Ryhmä: OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen. Samassa yhteydessä Keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n nimi muutettiin OP Osuuskunnaksi.
B.2.	Kotipaikka ja muita tietoja	Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki Oyj on julkinen osakeyhtiö ja finanssipalveluyritys, jonka kotipaikka on Helsinki ja johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Pankki merkittiin Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin 14.7.1903 ja sen yritys- ja yhteisötunnus on 0199920-7. OP Yrityspankki harjoittaa liikepankkina luottolaitostoinnista annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoitus- ja säilytyspalvelua. Osoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki, Suomi. Pankkiin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.

¹ Tiivistelmän käännösvastuusesta koskee tilannetta, jossa Pankki tarjoaa Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettavia Lainoja jossakin muussa EU:n jäsenvaltiossa kuin Suomessa. Tällaisessa tilanteessa Pankilla ei ole vastuuta kääntää kuin tämä esitteen tiivistelmä kyseisen jäsenvaltion kielelle. Mahdollisissa oikeudenkäynneissä kyseisessä jäsenvaltiossa voi tuomioistuimella velvoittaa kantajan kääntämään Ohjelmaesitteen kokonaisuudessaan maan viralliselle kielelle. Käännösvastuusesta ei koske Suomessa nostettavaa kannetta.

		OP Ryhmä: OP Ryhmä muodostuu yhteenliittymästä ja muusta OP Ryhmästä. Yhteenliittymä on Yhteenliittymälaissa säännelty kokonaisuus. OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on merkitty kaupparekisteriin 23.5.1997. OP Osuuskunnan yritys- ja yhteisötunnus on 0242522-1. Yhtiön rekisteröity osoite on OP Osuuskunta, Teollisuuskatu 1, 00510 Helsinki ja puhelinnumero 010 252 010. OP Ryhmään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.
B.4.b	Tiedossa olevat suuntaukset	Liikkeeseenlaskija: Liikkeeseenlaskijaan ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotaso ja pankkisääntelyn kiristyminen. OP Ryhmä: OP Ryhmään ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotaso ja pankkisääntelyn kiristyminen.
B.5.	Konserni	Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään. OP Ryhmä muodostuu noin 170 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimiva OP Yrityspankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Ryhmä: OP Ryhmä muodostuu noin 170 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskusrahallaitoksena toimiva OP Yrityspankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet. OP Ryhmän rakenne 31.3.2017:

OP RYHMÄ

1,8 milj. omistaja-asiakasta, joista 90 % kotitalouksia

Omistus 100 %

172 OP Ryhmään kuuluvaa jäsenosuuspankkia

Omistus 100 %

OP OSUUSKUNTA

MERKITTÄVÄT TYTÄRYRITYKSET

OP Yrityspankki Oyj*

• OP Vakuutus Oy**

Helsingin Seudun Osuuspankki***

OP Asuntoluottopankki Oyj*

OP Korttityhtiö Oyj*

OP Prosessipalvelut Oy*

OP Palvelut Oy*

OP Varainhoito Oy*

OP Kiinteistösijoitus Oy*

OP Henkivakuutus Oy*

OP Rahastoyhtiö Oy*

OVY Vakuutus Oy*

Pivo Wallet Oy*

Checkout Finland Oy*

* OP Osuuskunnan omistus 100 %

** Suunnitella siirtää tytäryhtiöineen OP Yrityspankki Oyj:stä OP Osuuskunnan suoraan omistukseen tulevaisuudessa

*** OP Osuuskunnan määräysvalta 2/3

KESKINÄINEN VASTUULI OP Osuuskunta ja OP Ryhmän jäsenluottolaitokset, jotka kuuluvat keskinäisen vastuun piiriin, on merkitty kuvaan oranssilla.

B.9.

Tulosennuste

Liikkeeseenlaskija:

Vuoden 2017 näkymät: OP Yrityspankki -konsernin tuloksen ennen veroja vuonna 2017 odotetaan jäävän saman tasoiseksi tai pienemmäksi kuin vuonna 2016.

OP Ryhmä:

Vuoden 2017 tuloksen arvioidaan muodostuvan kasvavien kehittämiskulujen ja muiden strategian toteutuksesta aiheutuvien kulujen johdosta saman tasoiseksi tai pienemmäksi kuin vuoden 2016 tulos.

B.10.

Tilintarkastuskertomuksien huomautukset

Liikkeeseenlaskija:

Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.

OP Ryhmä:

Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.

B.12.

Historialliset tiedot, kehitysnäkymät, merkittävät muutokset

Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:

Tuloslaskelma

Milj. €	10–12/ 2016	10–12/ 2015	1–12/ 2016	1–12/ 2015
Korkokate	50	56	228	220
Vakuutuskate	135	124	534	507
Nettopalkkiotuotot	-14	6	-4	37
Sijoitustoiminnan nettotuotot	94	47	247	319
Liiketoiminnan muut tuotot	3	8	33	29
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-2	0	-2	0
Tuotot yhteensä	266	242	1 037	1 113
Henkilöstökulut	42	39	162	155
Poistot ja arvonalentumiset	14	13	51	49
Liiketoiminnan muut kulut	82	68	281	253

		Kulut yhteensä	137	120	494	457
		Saamisten arvonalentumiset	23	9	37	29
		OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0	0	2	2
		Tulos ennen veroja	105	112	504	625
		Tuloverot	24	22	102	120
		Tulos jatkuvista toiminnoista	81	89	402	505
		Tulos lopetetuista toiminnoista		8		22
		Kauden tulos	81	97	402	527
		Jakautuminen:				
		Emoyhtiön omistajille	79	92	399	517
		Määräysvallattomille omistajille	1	5	3	10
		Kauden tulos	81	97	402	527
		Laaja tuloslaskelma				
		Kauden tulos	81	97	402	527
		Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
		Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	-31	38	-79	64
		Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvai- kutteisiksi				
		Käyvän arvon rahaston muutos				
		Käypään arvoon arvostamisesta	-26	-1	104	-135
		Rahavirran suojauksesta	-3	-1	-7	-7
		Muuntoerot	0	0	0	0
		Tuloverot				
		Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
		Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	6	-8	16	-13
		Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulos- vaikutteisiksi				
		Käypään arvoon arvostamisesta	5	0	-21	27
		Rahavirran suojauksesta	1	0	1	1
		Kauden laaja tulos	33	126	416	466
		Laajan tuloksen jakautuminen:				
		Emoyhtiön omistajille	32	124	412	458
		Määräysvallattomille omistajille	1	2	4	8
		Kauden laaja tulos	33	126	416	466
		Emoyrityksen omistajille kuuluva laaja tulos ja- kautuu seuraavasti:				
		Jatkuvat toiminnot	32	116	412	436
		Lopetetut toiminnot		8		22
		Yhteensä	32	124	412	458
		Tase				
				31.12.	31.12.	
		Milj. €		2016	2015	
		Käteiset varat		9 336	8 469	
		Saamiset luottolaitoksilta		9 458	9 678	

		Kaupankäynnin rahoitusvarat	638	852
		Johdannaissopimukset	4 678	5 045
		Saamiset asiakkailta	18 702	17 183
		Sijoitusomaisuus	16 698	14 881
		Osuudet osakkuusyrityksissä	46	16
		Aineettomat hyödykkeet	790	781
		Aineelliset hyödykkeet	93	58
		Muut varat	2 488	1 965
		Verosaamiset	46	35
		Varat yhteensä	62 974	58 964
		Velat luottolaitoksille	10 332	5 209
		Johdannaissopimukset	4 398	4 959
		Velat asiakkaille	16 178	17 549
		Vakuutusvelka	3 008	2 917
		Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 826	19 475
		Varaukset ja muut velat	3 231	3 005
		Verovelat	405	370
		Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 592	1 737
		Velat yhteensä	58 969	55 223
		Oma pääoma		
		Emoyhtiön omistajien osuus		
		Osakepääoma	428	428
		Käyvän arvon rahasto	197	120
		Muut rahastot	1 093	1 093
		Kertyneet voittovarot	2 179	1 996
		Määräysvallattomien omistajien osuus	109	105
		Oma pääoma yhteensä	4 005	3 741
		Velat ja oma pääoma yhteensä	62 974	58 964
		Luottolaitosvakavaraisuus		
		Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
		Omat varat, milj. €	31.12.2016	31.12.2015
		OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 005	3 741
		Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-279	-365
		Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-6	-11
		Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 720	3 364
		Aineettomat hyödykkeet	-76	-73
		Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-23	-20
		Ennakoitu voitonjako	-201	-155
		Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-126	-115
		Ydinpääoma (CET1)	3 295	3 001
		Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	140	192
		Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	140	192

		Ensisijainen pääoma (T1)	3 435	3 193
		Debentuurilainat	1 193	1 207
		Toissijainen pääoma (T2)	1 193	1 207
		Omat varat yhteensä	4 628	4 400
		Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Kesä- kuussa 2016 lunastettiin takaisin JPY10 miljardin pääomalaina, josta omiin varoihin oli vertailukau- della luettu 52 miljoonaa euroa.		
		Kokonaisriski, milj. €	31.12.2016	31.12.2015
		Luotto- ja vastapuoliriski	19 354	18 155
		Standardimenetelmä (SA)	1 861	1 778
		Valtio- ja keskuspankkivastuut	33	23
		Luottolaitosvastuut	51	53
		Yritysvastuut	1 623	1 575
		Vähittäisvastuut	12	75
		Muut		
		**	64	51
		Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	17 493	16 377
		Luottolaitosvastuut	1 141	1 147
		Yritysvastuut	11 551	10 725
		Vähittäisvastuut	983	710
		Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *	3 741	3 730
		Muut	77	65
		Markkina- ja selvitysriski, standardimenetelmä	1 329	1 450
		Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 163	1 297
		Muut riskit***	253	390
		Yhteensä	22 099	21 292
		* Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
		** Muiden vastuiden riskipainosta 45 miljoonaa euroa (31) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsi- tellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
		*** Vastuun arvonnoikaisu (CVA)		
		Suhdeluvut, %	31.12.2016	31.12.2015
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,9	14,1
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,5	15,0
		Vakavaraisuussuhde	20,9	20,7
		Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2016	31.12.2015
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,9	14,1
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	14,9	14,1
		Vakavaraisuussuhde	20,3	19,8

		Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2016	31.12.2015
		Omat varat	4 628	4 400
		Pääomavaatimus	2 327	2 238
		Puskuri pääomavaatimukseen	2 301	2 162
		Pääomavaatimus muodostuu minimivaateesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.		
		Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.		
		Pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2016 jälkeen.		
		OP Ryhmän keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:		
		Tuloslaskelma		
		Milj. €	10–12/ 2016	10–12/ 2015
		Korkokate	260	259
		Vakuutuskate	140	129
		Nettopalkkiotuotot	222	202
		Sijoitustoiminnan nettotuotot	108	64
		Liiketoiminnan muut tuotot	18	12
		Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-4	3
		Tuotot yhteensä	743	670
		Henkilöstökulut	199	208
		Poistot ja arvonalentumiset	44	42
		Liiketoiminnan muut kulut	188	166
		Kulut yhteensä	431	415
		Saamisten arvonalentumiset	41	31
		OP-bonukset omistaja-asiakkaille	53	49
		Tulos ennen veroja	218	175
		Tuloverot	41	34
		Kauden tulos	177	141
		Jakautuminen:		
		Omistajille	177	137
		Määräysvallattomille omistajille	0	4
		Kauden tulos	177	141
		Laaja tuloslaskelma		
		Kauden tulos	177	141
		Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		

		Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot(/tappiot)	-27	286	-329	519
		Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulospai- kutteisiksi				
		Käyvän arvon rahaston muutos				
		Käypään arvoon arvostamisesta	-54	12	176	-205
		Rahavirran suojauksesta	-59	-1	-35	-14
		Muuntoerot	0	0	0	0
		Tuloverot				
		Eristä, joita ei siirretä tulospaikutteisiksi				
		Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista(/tappioista)	5	-57	66	-104
		Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulos- vaikutteisiksi				
		Käypään arvoon arvostamisesta	11	-2	-35	41
		Rahavirran suojauksesta	12	0	7	3
		Kauden laaja tulos	66	378	764	1 093
		Laajan tuloksen jakautuminen:				
		Omistajille	63	378	726	1 077
		Määräysvallattomille omistajille	3	1	38	16
		Kauden laaja tulos	66	378	764	1 093
		Tase				
				31.12.	31.12.	
		Milj. €		2016	2015	
		Käteiset varat		9 471	8 619	
		Saamiset luottolaitoksilta		337	425	
		Kaupankäynnin rahoitusvarat		692	928	
		Johdannaissopimukset		4 732	5 072	
		Saamiset asiakkailta		78 604	75 192	
		Sijoitusomaisuus		25 105	20 784	
		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat		9 168	8 640	
		Osuudet osakkuusyrityksissä		91	93	
		Aineettomat hyödykkeet		1 474	1 395	
		Aineelliset hyödykkeet		871	843	
		Muut varat		2 992	2 347	
		Verosaamiset		210	118	
		Varat yhteensä		133 747	124 455	
		Velat luottolaitoksille		4 669	1 673	
		Johdannaissopimukset		4 044	4 678	
		Velat asiakkaille		60 077	58 220	
		Vakuutusvelka		10 586	7 705	
		Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista		9 205	8 666	
		Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		28 287	27 706	
		Varaukset ja muut velat		4 226	3 921	
		Verovelat		894	866	
		Lisäosuudet		77	106	

		Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 445	1 590
		Velat yhteensä	123 509	115 131
		Oma pääoma		
		OP Ryhmän omistajien osuus		
		Osuuspääoma		
		Jäsenosuudet	166	154
		Tuotto-osuudet	2 719	2 502
		Käyvän arvon rahasto	318	242
		Muut rahastot	2 108	2 085
		Kertyneet voittovarot	4 824	4 271
		Määräysvallattomien omistajien osuus	102	70
		Oma pääoma yhteensä	10 237	9 324
		Velat ja oma pääoma yhteensä	133 747	124 455
		Luottolaitosvakavaraisuus		
		Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty OP Yhteenliittymästä EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
			31.12.2016	31.12.2015
		Omat varat, milj. €		
		OP Ryhmän oma pääoma	10 237	9 324
		Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-168	-200
		Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-41	-69
		Lisäosuuspääomat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	77	143
		Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	10 105	9 197
		Aineettomat hyödykkeet	-620	-518
		Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-64	-131
		Takaisinmaksettavat osuuspääomat	-156	
		Ennakoitu voitonjako	-83	-66
		Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-309	-306
		Ydinpääoma (CET1)	8 872	8 176
		Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	81	141
		Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	81	141
		Ensisijainen pääoma (T1)	8 954	8 316
		Debentuurilainat	1 239	1 253
		Toissijainen pääoma (T2)	1 239	1 253
		Omat varat yhteensä	10 192	9 569
		Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 36 (69) miljoonaa euroa.		
		Lisäosuuspääomiin ja pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Kesäkuussa 2016 lunastettiin takaisin JPY10 miljardin pääomalaina, josta omiin varoihin oli vertailukaudella luettu 52 miljoonaa euroa. Ydinpääomasta on vähennetty valvojalta saadun osuuspääomien palautusluvan mukainen määrä 156 miljoonaa euroa.		
			31.12.2016	31.12.2015

		Kokonaisriski, milj. €		
		Luotto- ja vastapuoliriski	38 853	36 445
		Standardimenetelmä (SA)	3 233	3 026
		Valtio- ja keskuspankkivastuut	39	27
		Luottolaitosvastuut	36	29
		Yritysvastuut	1 812	1 838
		Vähittäisvastuut	1 039	910
		Oman pääoman ehtoiset sijoitukset		72
		Muut		
		**	307	151
		Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	35 620	33 418
		Luottolaitosvastuut	1 143	1 149
		Yritysvastuut	20 913	19 587
		Vähittäisvastuut	4 698	3 976
		Oman pääoman ehtoiset sijoitukset *	7 605	7 412
		Muut	1 261	1 294
		Markkina- ja selvitysriski, standardimenetelmä	1 329	1 464
		Operatiivinen riski, standardimenetelmä	3 666	3 521
		Muut riskit***	253	394
		Yhteensä	44 101	41 824
		* Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,5 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutus-yhtiösijoituksista.		
		** Muiden vastuiden riskipainosta 253 miljoonaa (100) euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
		*** Vastuun arvonnoikaisu (CVA)		
		Suhdeluvut, %	31.12.2016	31.12.2015
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,1	19,5
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,3	19,9
		Vakavaraisuussuhde	23,1	22,9
		Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2016	31.12.2015
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	19,9	19,2
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	19,9	19,2
		Vakavaraisuussuhde	22,8	22,2
		Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2016	31.12.2015
		Omat varat	10 192	9 569
		Pääomavaatimus	5 520	4 394
		Puskuri pääomavaatimukseen	4 673	5 175
		Pääomavaatimus 12,5% muodostuu minimivaateesta 8 %, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 %, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 % ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. O-SII-pääomavaatimus tuli voimaan 1.1.2016 alkaen.		
		Velkaantuneisuus, milj. €	31.12.2016	31.12.2015
		Ensisijainen pääoma (T1)	8 954	8 316
		Vastuut yhteensä	120 257	114 780

	Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,4	7,2		
	Velkaantumistasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään Komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia. Vähimmäisomavaraisuusaste on laskettu katsauskauden lopun luvuilla.				
	OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.				
	OP Ryhmä sai 2.2.2017 Euroopan keskuspankin (EKP) päätöksen asettaa OP Ryhmän vähittäisvastuille riskipainolattiat 18 kuukauden määräajaksi. Päätöksen taustalla ovat EKP:n havaitsemat puutteet OP Ryhmän vakavaraisuuden laskennassa käyttämän IRBA-menetelmän (Internal Ratings Based Approach) hallinnointi- ja validointiprosessissa, erityisesti validointien viivästyminen. OP Ryhmä on jo korjannut keskeisimmiltä osin EKP:n havaitsemia puutteita, ja loput korjaa- vista toimenpiteistä saatetaan loppuun mahdollisimman pian. Vähittäisvastuiden keskimääräisiä riskipainoja kasvattavat riskipainolattiat ovat henkilöasiakkaiden kiinteistövakuudellisille vastuille 15,4 prosenttia ja pk-yritysten kiinteistövakuu- dellisille vastuille 24,9 prosenttia. Riskipainolattiat laskivat CET1- vakavaraisuutta 1,8 prosenttiyksikköä.				
	Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia OP Ryhmän taloudellisessa ase- massa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2016 jälkeen.				
	Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeiset historialliset tunnusluvut ovat kehitty- neet seuraavasti osavuositarkastuskaudella 1.1. – 30.6.2017 (Huom! Osavuositat- sauskauden tunnusluvut ovat tilintarkastamattomat):				
	Tuloslaskelma				
	Milj. €	4–6/ 2017	4–6/ 2016	1–6/ 2017	1–6/ 2016
	Korkokate	65	58	120	117
	Vakuutuskate	137	133	248	256
	Nettopalkkiotuotot	-2	0	-4	7
	Sijoitustoiminnan nettotuotot	82	44	186	82
	Liiketoiminnan muut tuotot	8	12	17	22
	Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	1	0
	Tuotot yhteensä	290	247	568	485
	Henkilöstökulut	41	43	84	85
	Poistot ja arvonalentumiset	15	13	29	25
	Liiketoiminnan muut kulut	81	70	163	134
	Kulut yhteensä	136	126	276	244
	Saamisten arvonalentumiset	7	0	11	7
	OP-bonukset omistaja-asiakkaille	0	0	1	1
	Tulos ennen veroja	147	122	280	233
	Tuloverot	23	23	48	45
	Kauden tulos	123	98	232	187
	Jakautuminen:				
	Emoyhtiön omistajille	123	97	231	186
	Määräysvallattomille omistajille	1	1	1	1

		Kauden tulos	123	98	232	187
		Laaja tuloslaskelma				
		Kauden tulos	123	98	232	187
		Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voi- tot/(tappiot)	8	-12	11	-43
		Erät, jotka saatetaan myöhemmin siir- tää tulosvaikutteisiksi				
		Käyvän arvon rahaston muutos				
		Käypään arvoon arvostamisesta	5	31	5	36
		Rahavirran suojauksesta	-1	-2	-1	-2
		Muuntoerot	0	0	0	0
		Tuloverot				
		Eristä, joita ei siirretä tulosvaikuttei- siksi				
		Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-2	2	-2	9
		Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
		Käypään arvoon arvostamisesta	-1	-6	-1	-7
		Rahavirran suojauksesta	0	0	0	0
		Kauden laaja tulos	133	112	244	180
		Laajan tuloksen jakautuminen:				
		Emoyhtiön omistajille	132	112	242	178
		Määräysvallattomille omistajille	1	0	2	2
		Kauden laaja tulos	133	112	244	180
		Tase				
		Milj. €			30.6. 2017	31.12. 2016
		Käteiset varat			10 654	9 336
		Saamiset luottolaitoksilta			8 700	9 458
		Kaupankäynnin rahoitusvarat			693	638
		Johdannaissopimukset			3 704	4 678
		Saamiset asiakkailta			19 516	18 702
		Sijoitusomaisuus			15 576	16 698
		Osuudet osakkuusyrityksissä			53	46
		Aineettomat hyödykkeet			787	790
		Aineelliset hyödykkeet			109	93
		Muut varat			2 519	2 488
		Verosaamiset			36	46
		Varat yhteensä			62 347	62 974
		Velat luottolaitoksille			12 140	10 332
		Johdannaissopimukset			3 811	4 398
		Velat asiakkaille			15 939	16 178

		Vakuutusvelka	3 245	3 008
		Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	18 431	19 826
		Varaukset ja muut velat	2 745	3 231
		Verovelat	420	405
		Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 571	1 592
		Velat yhteensä	58 302	58 969
		Oma pääoma		
		Emoyhtiön omistajien osuus		
		Osakepääoma	428	428
		Käyvän arvon rahasto	199	197
		Muut rahastot	1 093	1 093
		Kertyneet voittovarot	2 217	2 179
		Määräysvallattomien omistajien osuus	108	109
		Oma pääoma yhteensä	4 045	4 005
		Velat ja oma pääoma yhteensä	62 347	62 974
		Luottolaitosvakavaraisuus		
		Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
			30.6.2017	31.12.2016
		Omat varat, milj. €		
		OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 045	4 005
		Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pää- omasta	-352	-279
		Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-4	-6
		Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 688	3 720
		Aineettomat hyödykkeet	-77	-76
		Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-14	-23
		Ennakoitu voitonjako	-115	-201
		Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-126	-126
		Ydinpääoma (CET1)	3 355	3 295
		Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	137	140
		Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	137	140
		Ensisijainen pääoma (T1)	3 492	3 435
		Debentuurilainat	1 142	1 193
		Toissijainen pääoma (T2)	1 142	1 193
		Omat varat yhteensä	4 634	4 628
		Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.		
			30.6.2017	31.12.2016
		Kokonaisriski, milj. €		

		Luotto- ja vastapuoliriski	19 673	19 354
		Standardimenetelmä (SA)	1 770	1 861
		Valtio- ja keskuspankkivastuut	31	33
		Luottolaitosvastuut	33	51
		Yritysvastuut ***	1 655	1 702
		Vähittäisvastuut	11	12
		Muut		
		*	39	64
		Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	17 903	17 493
		Luottolaitosvastuut	1 015	1 141
		Yritysvastuut	12 026	11 551
		Vähittäisvastuut	1 054	983
		Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	3 745	3 741
		Muut	64	77
		Markkina- ja selvitysriski, standardimenetelmä	1 884	1 329
		Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 266	1 163
		Vastuun arvonnoikaisu (CVA)	225	253
		Kokonaisriski yhteensä	23 048	22 099
		* Muiden vastuiden riskipainosta 39 miljoonaa (45) euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan. ** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista. *** Vertailutietoa korjattu SA Yritysvastuiden osalta.		
		Suhdeluvut, %	30.6.2017	31.12.2016
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,6	14,9
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,2	15,5
		Vakavaraisuussuhde	20,1	20,9
		Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	30.6.2017	31.12.2016
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	14,6	14,9
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	14,6	14,9
		Vakavaraisuussuhde	19,5	20,3
		Pääomavaatimus, milj. €	30.6.2017	31.12.2016
		Omat varat	4 634	4 628
		Pääomavaatimus	2 432	2 327
		Puskuri pääomavaatimukseen	2 201	2 301
		Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.		

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

Pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.6.2017 jälkeen.

OP Ryhmän keskeiset historialliset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuositarkastuskaudella 1.1. – 30.6.2017 (Huom! Osavuositarkastuskauden tunnusluvut ovat tilintarkastamattomat).

Tuloslaskelma

Milj. €	4–6/ 2017	4–6/ 2016	1–6/ 2017	1–6/ 2016
Korkokate	272	261	530	528
Vakuutuskate	145	140	261	269
Nettopalkkiotulot	220	213	458	437
Sijoitustoiminnan nettotuotot	113	96	235	182
Liiketoiminnan muut tuotot	35	83	69	94
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	10	2	12	4
Tuotot yhteensä	795	794	1 565	1 514
Henkilöstökulut	191	195	393	395
Poistot ja arvonalentumiset	53	38	95	75
Liiketoiminnan muut kulut	193	166	366	305
Kulut yhteensä	437	399	854	776
Saamisten arvonalentumiset	15	13	23	23
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	55	52	106	100
Tulos ennen veroja	288	331	583	614
Tuloverot	50	68	106	122
Kauden tulos	238	263	477	493
Jakautuminen:				
Omistajille	237	262	476	491
Määräysvallattomille omistajille	1	1	1	1
Kauden tulos	238	263	477	493
Laaja tuloslaskelma				
Kauden tulos	238	263	477	493
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	46	-78	62	-271
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	5	39	-2	95
Rahavirran suojauksesta	-14	9	-24	25
Muuntoerot	0	0	0	0
Tuloverot				
Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteiksi				

		Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-9	16	-12	54
		Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
		Käypään arvoon arvostamisesta	-1	-8	0	-19
		Rahavirran suojauksesta	3	-2	5	-5
		Kauden laaja tulos	268	239	505	372
		Laajan tuloksen jakautuminen:				
		Omistajille	260	228	485	344
		Määräysvallattomille omistajille	7	11	20	28
		Kauden laaja tulos	268	239	505	372
		Tase				
		Milj. €			30.6. 2017	31.12. 2016
		Käteiset varat			10 770	9 471
		Saamiset luottolaitoksilta			421	337
		Kaupankäynnin rahoitusvarat			712	692
		Johdannaissopimukset			3 705	4 732
		Saamiset asiakkailta			80 201	78 604
		Sijoitusomaisuus			23 182	25 105
		Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			9 640	9 168
		Osuudet osakkuusyrityksissä			179	91
		Aineettomat hyödykkeet			1 516	1 474
		Aineelliset hyödykkeet			879	871
		Muut varat			2 891	2 992
		Verosaamiset			190	210
		Varat yhteensä			134 287	133 747
		Velat luottolaitoksille			4 881	4 669
		Johdannaissopimukset			3 597	4 044
		Velat asiakkaille			61 405	60 077
		Vakuutusvelka			10 326	10 586
		Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista			9 679	9 205
		Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat			27 564	28 287
		Varaukset ja muut velat			3 714	4 226
		Verovelat			893	894
		Lisäosuudet			70	77
		Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla			1 424	1 445
		Velat yhteensä			123 554	123 509
		Oma pääoma				
		OP Ryhmän omistajien osuus				
		Osuuspääoma				
		Jäsenosuudet			169	166

		Tuotto-osuudet	2 778	2 719
		Käyvän arvon rahasto	278	318
		Muut rahastot	2 158	2 108
		Kertyneet voittovarot	5 229	4 824
		Määräysvallattomien omistajien osuus	122	102
		Oma pääoma yhteensä	10 734	10 237
		Velat ja oma pääoma yhteensä	134 287	133 747
		Luottolaitosvakavaraisuus		
		Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty OP Yhteenliittymästä EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
		Omat varat, milj. €	30.6.2017	31.12.2016
		OP Ryhmän oma pääoma	10 734	10 237
		Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-170	-168
		Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-22	-41
		Lisäosuuspääomat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä		77
		Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	10 542	10 105
		Aineettomat hyödykkeet	-668	-620
		Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-39	-64
		Takaisinmaksettavat osuuspääomat		-156
		Ennakoitu voitonjako	-44	-83
		Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-311	-309
		Ydinpääoma (CET1)	9 479	8 872
		Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	81	81
		Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	81	81
		Ensisijainen pääoma (T1)	9 561	8 954
		Debentuurilainat	1 193	1 239
		Toissijainen pääoma (T2)	1 193	1 239
		Omat varat yhteensä	10 753	10 192
		Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 25 (36) miljoonaa euroa.		
		Ydinpääomasta on vähennetty valvojan luvan mukaisesti asiakkaille palautetut irtisanotut lisäosuudet 70 miljoonaa euroa. Vertailukaudella ydinpääomasta on vähennetty valvojalta saadun osuuspääomien palautusluvan mukainen määrä 156 miljoonaa euroa. Lisäosuuspääomiin ja pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.		
		Kokonaisriski, milj. €	30.6.2017	31.12.2016
		Luotto- ja vastapuoliriski	39 169	38 853
		Standardimenetelmä (SA)	3 180	3 233
		Valtio- ja keskuspankkivastuut	36	39
		Luottolaitosvastuut	13	36
		Yritysvastuut	1 740	1 812
		Vähittäisvastuut	1 062	1 039

		Muut *	327	307
		Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	35 990	35 620
		Luottolaitosvastuut	1 016	1 143
		Yritysvastuut	21 791	20 913
		Vähittäisvastuut	4 840	4 698
		Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	7 254	7 605
		Muut	1 089	1 261
		Markkina- ja selvitysriski, standardimenetelmä	1 884	1 329
		Operatiivinen riski, standardimenetelmä	3 958	3 666
		Vastuun arvonoikaus (CVA)	225	253
		Kokonaisriski yhteensä	45 236	44 101
		EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 406	
		Kokonaisriski sisältäen riskipainolattiat	49 642	44 101
		* Muiden vastuiden riskipainosta 255 miljoonaa (253) euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
		** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,5 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
		Suhdeluvut, %	30.6.2017	31.12.2016
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	19,1	20,1
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	19,3	20,3
		Vakavaraisuussuhde	21,7	23,1
		Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	30.6.2017	31.12.2016
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	19,1	19,9
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	19,1	19,9
		Vakavaraisuussuhde	21,5	22,8
		Suhdeluvut ilman riskipainolattioita, %	30.6.2017	31.12.2016
		Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	21,0	20,1
		Tier 1 -vakavaraisuussuhde	21,1	20,3
		Vakavaraisuussuhde	23,8	23,1
		Riskipainolattioiden vaikutus CET 1 -suhdelukuun oli -1,9 prosenttiyksikköä.		
		Pääomavaatimus, milj. €	30.6.2017	31.12.2016
		Omat varat	10 753	10 192
		Pääomavaatimus	7 087	5 520
		Puskuri pääomavaatimukseen	3 666	4 673
		Pääomavaatimus 14,3 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 %, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 1,75 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksesta. Vertailuvuonna pääomavaatimus oli 12,5 prosenttia. EKP:n P2R-vaatimus tuli voimaan 1.1.2017.		
		Velkaantuneisuus, milj. €	30.6.2017	31.12.2016
		Ensisijainen pääoma (T1)	9 561	8 954

		Vastuut yhteensä 122 588 120 257 Vähimmäisomavaraisuusaste, % 7,8 7,4 Velkaantumisasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään Komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia. OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.6.2017 jälkeen.
B.13.	Viimeaikaiset tapahtumat jotka voivat vaikuttaa maksukykyyn	Liikkeeseenlaskija: Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia Liikkeeseenlaskijaan liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa Liikkeeseenlaskijan maksukykyä. OP Ryhmä: Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia OP Ryhmään liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa OP Ryhmän maksukykyä.
B.14.	Konsernin sisäinen riippuvuus	Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään ja on tätä kautta riippuvainen ryhmästä. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvastusti. OP Ryhmä: OP Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvastusti ja tätä kautta riippuvaisia toisistaan.
B.15.	Päätoimialat	OP Ryhmän 10.6.2016 vahvistetun strategian ja ryhmätasojen strategisten tavoitteiden mukaisesti OP Ryhmän tavoitteena on muuttua asteittain puhtaasta finanssitoimijasta digitaalisen ajan monialaiseksi palveluyritykseksi, jolla on vahva finanssiosaaminen. Strategiassa korostuu asiakaskokemuksen kehittäminen ja tehokkuuden parantaminen palveluita ja toimintoja digitalisoimalla sekä uusien asiakaskesteisten liiketoimintamallien rakentaminen, jotka tarjoavat synergioita suhteessa nykyisiin finanssipalveluihin. Liiketoimintaa laajennetaan kasvattamalla muun muassa terveys- ja hyvinvointiliiketoimintaa. Tulevina vuosina OP aikoo rakentaa terveys- ja hyvinvointipalveluista neljännen liiketoiminta-alueensa pankki-, vakuutus- ja varainhoitoliiketoimintojen rinnalle. Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoitus- ja säilytyspalveluja. Muun liiketoimintansa lisäksi OP Yrityspankki toimii OP Ryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä kansainvälisestä liiketoiminnasta.

		OP Yrityspankilla on toimintaa Suomessa ja Baltian pankkitoiminta tarjoaa rahoitusyhtiötuotteita Virossa, Latviassa ja Liettuaassa. OP Yrityspankki –konserniin kuuluvalla OP Vakuutuksella on Virossa vahinkovakuutustoimintaa harjoittava tytäryhtiö Seesam Insurance AS, jolla on sivuliikkeet Latviassa ja Liettuaassa. OP Ryhmän terveys- ja hyvinvointipalveluliiketoiminta on keskitetty OP Vakuutus Oy:n omistamaan, vuoden 2013 alussa toimintansa aloittaneeseen Pohjola Terveys Oy:hyn (entinen Omasairaala Oy). Valtakunnallista sairaalaverkosta rakennetaan Pohjola-nimellä. OP Ryhmä: OP Ryhmään kuuluvat yritykset harjoittavat pankki- ja vakuutustoimintaa ja sitä tukevaa toimintaa.												
B.16.	Omistus ja määräysvalta	Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki on OP Ryhmän keskusyhteisön OP Osuuskunnan täysin omistama ja merkittävin tytäryhtiö. OP Ryhmä: OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on osuuskunta, jonka jäseninä voivat olla osuuspankkilaissa tarkoitetut luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen osuuskunta on hyväksynyt. OP Osuuskunnan omistavat osuuspankit.												
B.17.	Luottokelpoisuusluokitukset	Liikkeeseenlaskija: OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset ovat seuraavat (31.3.2017): <table><tr><th>Luokituslaitos</th><th>Lyhytaikainen varainhankinta</th><th>Pitkäaikainen varainhankinta</th><th>Näkymät</th></tr><tr><td>Standard & Poor's</td><td>A-1+</td><td>AA-</td><td>Vakaat</td></tr><tr><td>Moody's</td><td>P-1</td><td>Aa3</td><td>Vakaat</td></tr></table> OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen tilanteen, sillä ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö OP Osuuskunta sekä jäsenpankit (mukaan lukien OP Yrityspankki) ovat vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista.	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Vakaat	Moody's	P-1	Aa3	Vakaat
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät											
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Vakaat											
Moody's	P-1	Aa3	Vakaat											
B.18	Kuvaus yhteisvastuun luonteesta ja soveltamisalasta	OP Ryhmään kuuluvat jäsenluottolaitokset ja keskusyhteisö ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt.												
B.19	OP Ryhmästä annettavat tiedot	OP Ryhmän tiedot sisältyvät kuhunkin B-jakson osatekijään ja tämän lisäksi ryhmään liittyvät riskitekijät on kuvattu kohdassa D.2.												

C.1.	Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin koh- teeksi otettavien arvopapereiden tyypit ja lajit	Arvopaperityyppi: Joukkovelkakirja Laji: Arvo-osuusmuotoinen Lainan tunnisteena oleva ISIN-koodi: FI4000292024
C.2.	Valuutta	Lainan valuutta on euro.
C.5.	Rajoitukset luovutet- tavuudessa	Ei sovellu. Velkakirjat ovat vapaasti luovutettavissa.
C.8.	Oikeudet, etuoikeus- järjestys ja rajoituk- set	Laina lasketaan liikkeeseen rajatulle sijoittajajoukolle tarkoitettuna private pla- cement –tyyppisenä joukkovelkakirjalainana, jolla on sama etuoikeus kuin Liik- keeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla. Lainalle ei ole asetettu erillistä vakuutta.
C.9	Korko, tuotto, hyvi- tys, takaisinmaksu ja muita tietoja	Korkosidonnainen rakenne: Korkotuotto perustuu kiinteään korkoon. Lainan kiinteä korko on 7,0 % (alus- tava, vähintään 5,0 %). Korkotuoton maksu tapahtuu useissa erissä Laina-aikana Koronmaksupäivinä. Valuuttasidonnainen rakenne: Lainan Nimellisarvoon kohdistuu pääomatappion riski. Koska Lainan Takaisin- maksettava määrä on muu kuin Nimellisarvo, riippuu sijoittajalle Takaisinmak- settavan määrän suuruus Kohde-etuuskorin arvomuutoksen ja Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitettujen muiden tekijöiden perusteella lasketusta Palautuskertoi- mesta. Palautuskerroin ei voi olla missään tilanteessa pienempi kuin 0. Laina-aika ja Lainan kuolettamista koskevat järjestelyt: Laina-aika on 29.11.2017 – 23.11.2022. Lainan pääoma ja tuotto maksetaan Takaisinmaksupäi- vänä ja Koronmaksupäivinä voimassa olevien lakien ja EFi:n sääntöjen ja pää- tösten mukaisesti sille, jolle arvo-osuustilin tietojen mukaan on Lainan eräpäi- vänä tai muuna maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus. Velkapapereiden haltijoiden edustajan nimi: Ei sovellu. Velkapapereiden hal- tijalle ei nimetä edustajaa.
C.10.	Tuoton johdan- naisosio	Mikäli sijoittaja myy Lainan ennen eräpäivää, hänellä saattaa olla esimerkiksi markkinakehitykseen liittyvä riski, minkä johdosta voi syntyä luovutustappiota. Mikäli Laina pidetään Takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa tuottoa muo- dostu, voi Lainan efektiivinen vuotuinen tuotto olla ylikurssin vuoksi negatiivi- nen. Jos Suojausinstrumentti joudutaan purkamaan Suojausinstrumenttiin kohdistu- neen Lainamuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella, Liikkeeseenlaskija maksaa velkakirjojen haltijoille Lainan Suojausinstrumentin päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon. Korkosidonnainen rakenne:

		Korkojaksolle sovellettavan Nimelliskoron laskennassa käytetyt kaavat ja periaatteet: Korkokaava 1 Korkojakson Nimelliskorko on Kiinteä korkoprosentti. Valuuttasidonnainen rakenne: Koska Lainakohtaisissa ehdoissa on Takaisinmaksettavan määrän suuruutta laskettaessa ilmoitettu, että soveltuva Palautuskerroin on Sääntö 5, voi sijoittaja menettää Lainan nimellisarvon kokonaan tai osittain Kohde-etuuden arvon kehityksen perusteella. Palautuskerroin ei voi olla missään tilanteessa pienempi kuin 0.
C.11.	Listaus ja kaupan käynti	Lainaa ei listata.
C.15.	Kohde-etuuksien arvon vaikutus sijoituksen arvoon	Lainan arvo määritellään Kohde-etuuden arvonmuutoksen ja valitun tuottorakenteen perusteella. Tuottorakenne löytyy kohdasta C.10.
C.16.	Johdannaisarvopapereiden päättymispäivä tai eräpäivä	Jos Lainaan ei kohdistu ennenaikaista takaisinmaksua, päättymispäivä tai eräpäivä on sama kuin Lainan Takaisinmaksupäivä. Lainan Takaisinmaksupäivä on 23.11.2022.
C.17.	Arvopapereiden selvitys	Arvopapereiden selvitys tapahtuu Euroclear Finland Oy:ssä
C.18.	Kuvaus siitä, miten johdannaisarvopaperista saadaan tuottoa	Tuoton määrä riippuu Lainaan sovellettavasta tuottorakenteesta. Tuottorakenne löytyy kohdista C.9 ja C.10.
C.19.	Kohde-etuuden toteutushinta tai lopullinen arvostushinta	Kohde-etuuden lopullinen arvostushinta lasketaan markkinaperusteisesti julkais- tun kurssin perusteella.
C.20.	Kuvaus kohde-etuuden tyypistä ja siitä, mistä kohde-etuutta koskevia tietoja voi saada.	Lainan Kohde-etuuden tyyppi: Valuuttakurssi Kohde-etuutta koskevia tietoja saa internet-osoitteesta www.ecb.europa.eu

Jakso D – Riskit		
D.2.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liikkeeseenlaskijalle ominaisista riskeistä	<i>OP Yrityspankkiin liikkeeseenlaskijana, sen liiketoimintaan ja toimintaympäristöön sekä tämän Ohjelmaesitteen alla tarjottaviin Lainoihin liittyy riskejä, joista osa saattaa olla huomattavia. Alla oleva riskien tiivistelmä perustuu tämän Ohjel-</i>

		<i>maesitteen päivämääränä saatavilla olleisiin tietoihin ja saatavilla olleiden tietojen perusteella tehtyihin arvioihin, eikä riskien kuvaus siten ole välttämättä tyhjentyvä. Mikäli jokin tai useammat alla kuvatut riskit toteutuvat, niillä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus markkinoihin, joilla OP Yrityspankki -konserni ja OP Ryhmä toimii ja täten myös OP Yrityspankki -konsernin ja OP Ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</i> OP YRITYSPANKKI -KONSERNIN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriskit, vakuutusriskit ja sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen liiketoimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit. Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: OP Yrityspankki -konsernin toiminnan tuloksiin voivat vaikuttaa useat tekijät, joista tärkeimpiä ovat yleinen taloudellinen tilanne Suomessa ja ulkomailla, korkojen ja osakekursien epävakaus ja muutokset valuuttakursseissa. Asiakkaiden maksukäyttäytyminen ja luottokelpoisuus: Luottoriski on OP Yrityspankin merkittävin riski. OP Yrityspankki -konsernin luottosalkusta mahdollisesti realisoituvien arvonalentumisten arviointi on vaikeaa. Se riippuu monesta tekijästä, kuten esimerkiksi yleisen taloudellisen tilanteen kehitymisestä, asiakkaiden ja vastapuolien luottoluokitusten muutoksista, asiakkaiden luotonhoidosta tai maksukyvyyn muutoksista, vakuuksien realisointiarvoista, rakenteellisista ja teknologian muutoksista eri toimialoilla sekä ulkoisista tekijöistä, kuten lainsäädännön ja muun sääntelyn asettamista vaatimuksista. Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Yrityspankki -konserni ei välttämättä kykene täyttämään maksuvelvoitteitaan niiden erääntyessä tai rahoittamaan uudeleen erääntyviä velkoja ja täyttämään sitoumuksiaan luotonantajana, jos se ei esimerkiksi kykene hankkimaan rahoitusta velkamarkkinoilla. Markkinariskit ja pääomamarkkinoiden hintakehitys: OP Yrityspankki -konsernin olennaisimmat markkinariskit ovat korko-, valuutta-, luottospread-, hyödyke-, osake- ja volatilititeettiriskit. Muutokset pääomamarkkinoilla vaikuttavat lähinnä vahinkovakuutustoiminnan sijoitusomaisuuden tuottoihin, kaupankäynnin nettotuottoihin ja maksuvalmiusreservien tuottoihin. Systeemiriski: Kotimaan ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja pääomamarkkinoiden keskinäisten riippuvuuksien johdosta, ulkomaisten tai kotimaisten pankkien tai muiden rahoituslaitosten taloudelliset ongelmat, saattavat aiheuttaa ongelmia myös muille finanssialalla toimiville yrityksille. Kilpailu: Pankki-, vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialat ovat erittäin kilpailtuja niillä markkinoilla, joilla OP Yrityspankki -konserni toimii. OP Yrityspankin strategiaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmällä on ryhmätasoinen kesäkuussa 2016 vahvistettu strategia, jonka tavoitteena on muuttua asteittain puhtaasta finanssitoimijasta digitaalisen ajan monialaiseksi palveluyritykseksi, jolla on vahva finanssiosaaminen. Jos OP Yrityspankki ei onnistu toteuttamaan OP Ryhmän strategiaa osaltaan menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Mahdollisiin yritysjärjestelyihin ja yhteistyösopimuksiin liittyviä riskejä: OP Yrityspankki -konsernissa suunnitellaan edelleen rakennejärjestelyä, jossa myös
--	--	--

		vahinkovakuutussegmentti siirrettäisiin OP Yrityspankki- konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Lisäksi arvioidaan mahdollisuutta eriyttää keskuspankkitoiminnot OP Osuuskunnan täysin omistamalle tytäryhtiölle. Näiden järjestelyjen toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä. Mikäli nämä rakennejärjestelyt toteutettaisiin, niillä voisi olla vaikutusta OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. OP Yrityspankki -konserni saattaa jatkossa harkita strategisia yritysjärjestelyitä ja yhteistyösopimuksia. Ei voi olla varmuutta siitä, että OP Yrityspankki -konserni onnistuisi tällaisia hankkeita koskevien suunnitelmien toteuttamisessa tai että hankinnat ja niiden toteutus onnistuisivat odotusten mukaisesti. OP Yrityspankki ei voi taata, että odotetut integraatio- ja synergiatavoitteet toteutuisivat. Mikäli OP Yrityspankki ei onnistuisi toteuttamaan mahdollisia yritysjärjestelyitään menestyksekkäästi, sillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan Vakavaraisuus: OP Yrityspankki -konsernin täytyy kulloinkin sovellettavien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset, mikä on myös sen toimiluvan edellytys. OP Yrityspankki -konsernin pääomarakenteen ja vakavaraisuussuhteen muutokset voivat vaikuttaa OP Yrityspankin luottokelpoisuusluokitukseen sekä varainhankintaan ja sen kustannuksiin. Jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyviä riskitekijöitä: Yhteinliittymälain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki ja OP Osuuskunta, ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista sitä kautta, että ne ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain ja keskusyhteisön sääntöjen mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista. Tällä voisi olla olennainen haitallinen vaikutus OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan. Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät tunnistetut operatiiviset riskit liittyvät järjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin, dokumentaation oikeellisuuteen sekä toiminnan resursointiin. Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutussuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyyteen. Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa ja omaa pääomaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan merkittävimmät riskit ovat markkina- luotto- ja likviditeettiriskit, jotka voivat toteutua sijoitusomaisuuden odotettua alhaisempana tuottona tai sijoitusten arvojen alentumisena. Ihmisen toiminnasta johtuvat katastrofit ja luonnonkatastrofit: Ihmisen toiminnasta johtuvien katastrofien tai luonnonkatastrofien perusteella tehty korvausvaatimukset voivat aiheuttaa huomattavaa kausikohtaista vaihtelua Vahinkovakuutuksen taloudellisessa tuloksessa. Vakuutettujen kohteiden arvonnousu, maantieteellinen keskittyminen ja inflaatiovaikutukset voivat lisätä katastrofien johdosta tehtyjen korvausvaatimusten suuruutta. Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä Sääntelyyn liittyviä riskejä: OP Yrityspankki -konserni toimii kattavasti säännellyllä toimialalla. OP Yrityspankki -konsernin on täytettävä muun muassa vähimmäispääomaa ja vakavaraisuutta, taloudellisten tietojen ja aseman raportointia ja
--	--	---

		vastuita sekä voitonjakoa koskevan sääntelyn sekä osuuspankkilain ja yhteenliittymälain säännösten vaatimukset. Tietyt OP Yrityspankki -konsernissa tehtävät päätökset edellyttävät myös viranomaisten tai yhteenliittymän keskusyhteisön etukäteen antamaa hyväksyntää tai viranomaisille tehtyä ilmoitusta. Oikeudellisia ja oikeudenkäyntiriskejä: OP Yrityspankin asiakkaiden tai vastapuolten kanteet OP Yrityspankkia vastaan voivat johtaa oikeusprosesseihin. Jos OP Yrityspankin todetaan rikkoneen velvollisuuksiaan, se voi olla velvollinen maksamaan vahingonkorvausta. Tällaisella mahdollisella oikeudenkäynnillä voisi myös olla haitallinen vaikutus OP Yrityspankin maineeseen sen asiakkaiden ja vastapuolten näkökulmasta. Veroriskejä: Verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin liittyy veroriski. Veroriskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai veroviranomaisten määräämiin sanktioihin, jotka puolestaan voivat johtaa taloudellisiin menetyksiin. Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Tietyillä työntekijöillä on erityisen tärkeää osaamista ja asiakassuhteita, jonka vuoksi he ovat siten avainasemassa OP Yrityspankin kilpailukyvyn säilyttämisen ja kehittämisen kannalta. OP RYHMÄN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Liiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat strateginen riski, luottoriski ja likviditeettiriski sekä markkinariskit, joista jälkimmäisistä merkittävimpiä ovat korkoriski ja sijoitustoiminnan riskit. Myös vakuutusriskit, operatiiviset ja compliance -riskit sekä keskittymäriskit ovat merkittäviä finanssiryhmän liiketoiminnassa. Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen Suomessa tai kansainvälisesti voisi vaikuttaa epäedullisesti OP Ryhmän liiketoiminnan kannattavuuteen ja taloudelliseen asemaan. Pankkitoimintaan liittyviä luottoriskejä: Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteita. Raha-, valuutta- ja pääomamarkkinoiden hinta- ja kurssikehitys: OP Ryhmän pankkitoiminnan markkinariskeistä merkittävät ovat korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen ja luottospredin muutoksen vaikutus likviditeettireservin arvoon. Vakuutustoiminnan markkinariskien arvioinnissa keskeisimpiä ovat sijoituksiin liittyvät markkinariskit sekä vakuutusvelkaan liittyvät markkinariskit, joista tärkein on korkoriski. Taloudellisten tai markkinaolosuhteiden muutoksia ja niiden kokonaisvaikutuksia OP Ryhmän liiketoimintaan ja sen tuloksiin on vaikea ennustaa. Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Ryhmän sisäisen työnjaon mukaan OP Yrityspankki Oyj turvaa OP Ryhmän keskuspankkina OP Ryhmän ja ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiuden sekä hoitaa tukkuvarainhankinnan. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että ryhmä tai siihen kuuluva yhteisö ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista tai vakuustarpeista ilman vaikutuksia liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.
--	--	--

		Systeemiriski: Yksittäisen rahoituslaitoksen ongelmat voivat muodostua useamman pankin tai koko rahoitusjärjestelmän ongelmiksi, johtuen muun muassa rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista ja riskeistä, kaupankäynnistä sekä kauppohenkilöstön selvityksestä. Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmän liiketoiminnot edellyttävät kykyä käsitellä suuria määriä transaktioita tehokkaasti ja huolellisesti. Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia. Kilpailu: Rahoitus-, vakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialalla kilpailu on erittäin voimakasta kaikilla OP Ryhmän liiketoiminta-alueilla, mikä saattaa vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan. Vakavaraisuus: OP Ryhmän ja sen yksittäisen yhteisön tulee kulloinkin soveltuvien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset sekä riskien ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat vaatimukset. OP Ryhmän pääomarakenne ja vakavaraisuussuhde voivat vaikuttaa OP Yrityspankin ja OP Ryhmän luottoluokitukseen sekä varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin. Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: OP Ryhmässä vahinkovakuutusliiketoiminta on keskitetty OP Yrityspankki -konserniin. Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutussuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyyden arviointiin. Henki- ja eläkevakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät kuolevuuteen, jäljellä olevan eliniän odotteeseen (ts. pitkäikäisyyteen), työkyvyttömyyteen, asiakaskäyttäytymiseen ja liikekuluihin. Nämä tekijät ovat vakuutusriskin määräytymisessä keskeisiä, koska vakuutusmaksut ja vakuutusvelan määrä perustuvat näistä tehtyihin oletuksiin. Vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitustoiminnan riskit: Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan riskit voivat olla vastapuoli- tai markkinariskejä tai operatiivisia riskejä. Korkotason nousu alentaa kiinteäkorkoisten arvopapereiden markkina-arvoja. Jos korkotaso laskee, kiinteäkorkoisista arvopapereista tulevaisuudessa saatavat uudelleensijoitustuotot laskevat. Osakekurssien ja kiinteistöjen hintojen lasku ja muutokset valuuttakursseissa voivat laskea vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitusten arvoa ja niiden tuottoa. Strategiaan ja yrityskauppoihin liittyviä riskejä: Vaikka OP Ryhmä on edistynyt pankki- ja vahinkovakuutustoimintojen integroinnissa ja kasvattanut jatkuvasti asiakas- ja markkinaosuuttaan, ei voi olla varmuutta siitä, että se pystyy hyödyntämään liiketoimintojen integroimisen ja keskittämisetuohjelman tuottamat edut siten, että se tulevaisuudessa voi menestyksekkäästi myydä tuotteitaan ja palveluitaan asiakaskunnalleen. Jos OP Ryhmä ei onnistuisi toteuttamaan strategiaansa menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan. Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä
--	--	---

		Sääntelyyn liittyviä riskejä ja oikeudellisia riskejä: OP Ryhmä toimii voimakkaasti säännellyillä toimialoilla ja sen toimintaa koskee laaja valvonta- ja sääntelyjärjestelmä (mukaan lukien erityisesti sääntely Suomessa ja Euroopan unionissa). Veroriskejä: Veroriski liittyy verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin, ja riskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai taloudellisiin menetyksiin. Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Jotta OP Ryhmä säilyisi kilpailukykyisenä ja kykenisi toteuttamaan strategiaansa, siihen kuuluvien yksittäisten yhteisöjen on palkattava ja pidettävä palveluksessaan pätevää ja ammattitaitoista henkilöstöä kaikilla liiketoiminta-alueilla.
D.3.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereille ominaisista riskeistä	Lainoihin liittyvät yleiset riskit Liikkeeseenlaskijariski: OP Yrityspankki ei aseta Ohjelmaesitteen puitteissa liikkeeseen laskettaville joukkovelkakirjalainoille vakuutta. Mikäli OP Yrityspankki julistettaisiin laina-aikana maksukyvyttömäksi, sijoittajien Laina perustuvilla saatavilla ei ole etuoikeutta, vaan niillä on sama etuoikeus kuin OP Yrityspankin muilla vakuudettomilla sitoumuksilla ja siten voi olla olemassa riski siitä, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan. Markkinariski: Markkinariskillä tarkoitetaan Lainan markkina-arvoon ja/tai lopulliseen tuoton määräytymiseen vaikuttaviin tekijöihin liittyvää riskiä. Sijoittajan tulee arvioida tuoton saamiseen liittyvää markkinariskiä suhteessa omiin tavoitteisiinsa sijoituksen tuotosta ja riskin sietämisestä tai esimerkiksi verrata Lainan arvioitua tuottoa vaihtoehtoisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon. Tuottoriski: Arvopaperimarkkinoilla sijoittamiseen liittyy aina riskejä, eikä arvopaperien historiallinen kehitys ole koskaan tae tulevasta tuotosta. Sijoittaja vastaa itse omien sijoitus päätöksensä taloudellisista seuraamuksista. Tuotteen rakenteeseen liittyvät riskit: Lainahtojen (laskentasääntöjen) monimutkaisuus voi johtaa siihen, että sijoittajan on hankalaa tai jopa mahdotonta verrata eri Lainoja keskenään tai verrata niitä muihin vaihtoehtoihin sijoituskohteisiin. Ylikurssiriski: Mikäli Lainaa merkitään tai maksetaan ylikurssiin (emissiokurssi yli 100 %), tarkoittaa tämä sitä, että sijoittaja maksaa Lainan nimellisarvoa suuremman rahasumman. Maksettua ylikurssia ei palauteta sijoittajalle. Riski Lainan nimellisarvon menettämisestä: On mahdollista, että Kohde-etuuden arvonkehitys voi johtaa siihen, että sijoittaja menettää Lainan nimellisarvon kokonaan tai osan siitä. Korkoriski: Yleinen korkotason nousu laskee Lainan jälkimarkkina-arvoa. Lisäksi jäljellä olevan laina-ajan pituudella on vaikutusta siihen, kuinka suuri vaikutus korkotason muutoksilla on Lainan jälkimarkkina-arvoon. Jälkimarkkinariski: On mahdollista, ettei Lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa ja mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen Lainan eräpäivää, voi velkakirjan senhetkinen markkinahinta olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi, mikä vaikuttaa Lainasta saatavaan lopulliseen tuottoon. Ennenaikainen takaisinmaksu:

		Liikkeeseenlaskijalla on Lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin oikeus vaatia Lainan ennen aikaista takaisinmaksua ilman erityistä syytä tai tapahtumaa. Koska Lainan Takaisinmaksettavaksi määräksi on Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitettu Nimellisarvo kerrottuna Yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisella Palautuskertomella, Liikkeeseenlaskija maksaa takaisin Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainan päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon. Laskenta-asiamies määrittää hyvän markkinatavan mukaisesti, mikä osuus kyseisestä markkina-arvosta on Lainakohtaisten ehtojen mukaista korkoa/Hyvitystä. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin. Takaisinmaksettavalle pääomalle eri kerry korkoa/Hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta. Jos Laina maksetaan ennen aikaisesta takaisin ennen sovittua takaisinmaksupäivää Suojausinstrumenttiin kohdistuneen lainmuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön vuoksi, Liikkeeseenlaskija maksaa sijoittajille Liikkeeseenlaskijan hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainalla Suojausinstrumentin muutoshetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon. Sijoittajan on huomioitava, että Liikkeeseenlaskija ei tarjoa sijoittajalle välinettä tai informaatiopaikkaa, jonka avulla sijoittaja pystyisi seuraamaan Suojausinstrumentin ylläpidosta mahdollisesti johtuvien kulujen kasvun muutosta. Täten sijoittaja ei välttämättä pysty ennalta arvioimaan Lainan ennen aikaisen takaisinmaksun tapahtumista Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun johdosta. Laskenta-asiamiehen tekemät muutokset: Liikkeeseenlaskija saattaa joutua tekemään markkinahäiriön seurauksena muutoksia Lainan ehtoihin, jotta Lainan tuotto voidaan määritellä, tai laskemaan Hyvityksen ennen muutosta voimassa olleiden arvojen perusteella. Jos lainaehtojen muutoksilla ei Laskenta-asiamiehen arvion mukaan saada aikaiseksi kohtuullista tulosta, joka kuvastaa markkinahäiriötä edeltävää tilannetta, Laskenta-asiamiehellä on oikeus korvata Kohde-etuus yhdellä tai useammalla uudella korvaavalla Kohde-etuudella. Mahdollinen eturistiriitatilanne Laskenta-asiamiehen suorittamissa toimenpiteissä: OP Yrityspankilla Laskenta-asiamiehen roolissa on oikeus tehdä harkintansa mukaisia toimenpiteitä, jotka voivat liittyä esim. Kohde-etuuden arvonmääritykseen, Kohde-etuuden korvaamiseen ja tuoton laskennan korjaamiseen. Laskenta-asiamiehen tekemät ja Ohjelmaesitteen mahdollistamat toimenpiteet perustuvat yleiseen markkinakäytäntöön. On mahdollista, että sijoittajan on vaikea hahmottaa Laskenta-asiamiehen harkintansa mukaan tekemien toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia. On myös huomioitava, että Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään. Liikkeeseenlaskun peruuttaminen: Liikkeeseenlaskijalla voi Lainakohtaisten ehtojen mukaan olla oikeus peruuttaa liikkeeseenlasku markkinatilanteen muuttuessa, merkintävilkkauksen jäädessä alhaiseksi tai jos tapahtuu jotain sellaista, joka Liikkeeseenlaskijan harkinnan mukaan voi vaarantaa järjestelyn onnistumisen. Suojausriski: Liikkeeseenlaskija tai suojausvastapuoli voi liikkeeseenlaskupäivänä tai sitä ennen suojautua markkinariskiltä. Markkinariskiltä suojautuminen voi vaikuttaa kohde-etuuden hintaan ja asiakkaan saamaan tuottoon.
--	--	---

		Likviditeettiriski: Jos kyseessä on hyvin monimutkainen tuote tai markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset, Laina voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä. Liikkeeseenlaskijan kriisinratkaisumenettely: Lainoihin liittyy riski siitä, että Liikkeeseenlaskijan vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisinratkaisumenettelyssä Lainat saattavat joutua alaskirjauksen tai osakkeiksi muunnon kohteeksi, ja yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu ja mahdollisuus tukitoimiin ei mahdollisesti koske velkasitoumuksia, jotka muunnettaisiin osakkeiksi kriisinratkaisumenettelyssä. On myös mahdollista, että Lainojen takaisinmaksuaikaa pidennetään tai Lainan koron tai hyvityksen määrää muutetaan tai maksua siirretään. Kriisinratkaisumenettelyssä mahdollinen Liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan luovutus tai myynti kriisinratkaisuvälineinä voivat vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan kykyyn täyttää Lainasta johtuvat maksuvelvoitteet tai Lainan arvoon. Tällöin Lainan arvo-osuuden omistajalla on riski Laina sijoitetun pääoman menettämisestä osittain tai kokonaan. Lainoihin liittyvät erityiset riskit Erityiset riskit liittyen korkosidonnaiseen lainaan Lainan tuotto perustuu kiinteään korkoon. Erityinen markkinariski liittyen Valuuttasidonnaiseen Linaan Sijoittajan on huomioitava, että takaisinmaksettavan määrän suuruus riippuu Palautuskertoimesta, jonka suuruuden määräytymiseen vaikuttaa Kohde-etuuden arvomuutos. Palautuskerroin ei voi olla missään tilanteessa pienempi kuin 0. Valuuttasidonnaiseen lainaan liittyy riski valuuttakurssihäiriöstä.
D.6.	Varoitus	Lainan tuottorakenne on monimutkainen ja on mahdollista, että Kohde-etuuden arvomuutos on sellainen, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman kokonaan tai osittain.

Jakso E – Tarjous		
E.2.b.	Varojen käyttö	Liikkeeseenlasku on osa Pankin varainhankintaa.
E.3.	Kuvaus tarjousehdoista	Liikkeeseenlaskupäivä: 23.11.2022 Merkintäaika: 30.10.2017 – 24.11.2017 klo 14.00 asti Merkintäpaikka: OP Yrityspankki Oyj Laina-aika: 29.11.2017 – 23.11.2022 Takaisinmaksupäivä: 23.11.2022 Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina Lainan pääoma: Enintään 40.000.000 euroa (alustava) Velkakirjan nimellisarvo: 1.000 euroa Minimimerkintä: 5.000 euroa Velkakirjojen määrä: Enintään 40.0000 (alustava) Merkintäkurssi: Vaihtuva, noin 100. Enintään 110.

		Merkintöjen maksuaika: Merkintä on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä merkinnän yhteydessä ilmoitettavalla tavalla. Merkintäsitoumukset: Ei
E.4.	Kuvaus kaikista liikkeeseenlaskuun /tarjoukseen liittyvistä olennaisista intresseistä, mukaan lukien eturistiriidat	Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään. Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa OP Yrityspankki toimii hyvän tavan mukaisesti.
E.7.	Arvioidut kustannukset, jotka liikkeeseenlaskija tai tarjoaja veloittaa sijoittajalta	Tehdystä merkinnästä ei veloiteta merkintäpalkkiota. Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. Säilytyspalkkion suuruus riippuu sijoittajan käyttämän Arvo-osuustiliä hallinnoivan tahon säilytyspalveluehdoista. Edellä mainittujen kulujen lisäksi sijoittajilta ei peritä merkinnän yhteydessä muita kuluja.